

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
BASIN DUYURUSU

A) Mayıs Ayı Döviz Alım İhale Programı

28 Mart 2002 tarihli duyurumuz ile kamuoyunun bilgisine sunulduğu üzere, Merkez Bankası, orta ve uzun vadede daha güçlü bir rezerv pozisyonuna sahip olmanın uygulanan programa ilişkin piyasa güveninin artmasına katkı sağlayacağını dikkate alarak döviz alım ihaleleri yöntemi ile rezerv seviyesini artırmaya karar vermiş ve döviz alım ihalelerine 1 Nisan 2002 tarihi itibarıyla başlamıştır.

Aynı duyuruda belirtildiği üzere, döviz alım ihaleleri ile amaçlanan, piyasada belirlenen döviz kurları üzerinden ve herhangi bir kur seviyesi hedeflenmeden, ekonomide oluşacak döviz arz fazlasının döviz kurlarında ilave bir oynaklık yaratmayacak ve bankaların döviz pozisyonlarını bozmayacak şekilde Merkez Bankası rezervlerinde birikiminin sağlanmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda, Mayıs 2002 içinde günlük 20 milyon ABD doları tutarında döviz alım ihaleleri açılması uygulamasına devam edilecek ve ABD tatil günü olan 27 Mayıs 2002 hariç, 22 iş günü döviz alım ihalesi düzenlenecektir. Ancak, Nisan ayındaki uygulamadan farklı olarak, Mayıs ayı içinde bazı ihalelere teklif gelmemesi ya da 20 milyon ABD dolarından daha az teklif gelmesi nedeniyle Merkez Bankası'nca alımı yapılamayan kümülatif döviz tutarlarının daha sonraki ihalelerde telafi edilecek şekilde alımını amaçlayan bir düzenlemeye gidilmiştir.

Bu çerçevede, 28 Mart 2002 tarihli Basın Duyurusu'nun Döviz Alım İhale Esasları bölümünde, diğer unsurlar aynı kalmak koşulu ile, aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

- Mayıs 2002 içinde, her işgünü 20 milyon ABD doları tutarında döviz alım ihalesi düzenlenecektir.
- Ancak, ay içinde ihalelere teklif gelmemesi ya da 20 milyon ABD dolarından daha az teklif gelmesi nedeniyle satın alınamayan

kümülatif döviz tutarlarını telafi etmek amacıyla, takip eden ilk ihaleden başlamak üzere günlük ihale tutarı 40 milyon ABD dolarına kadar artırılabilecektir. Bir başka deyişle, döviz alım ihaleleri ile alımı yapılamayan kümülatif döviz tutarı 20 milyon ABD dolarından yüksek olsa dahi, 20 milyon ABD dolarlık günlük alım tutarlarına telafi amacı ile ilave edilecek tutar 20 milyon ABD doları ile sınırlı tutulacaktır.

- Telafi amaçlı kısmı da içerecek biçimde, döviz alım ihalelerinde alımı yapılacak tutar ile ihalede teklif edilebilecek maksimum fiyat, ihale öncesi Reuters sisteminin 'CBTQ' sayfasında duyurulacaktır.
- İhalede bir bankanın teklif edebileceği en fazla tutar telafi amacıyla alınacak tutarı da içerecektir.

B) Mayıs Ayı TL Depo Alım İhale Programı

Döviz alım ihaleleri yöntemi ile alımı yapılan dövizler karşılığı piyasaya çıkan ilave Türk Lirası likidite para piyasası enstrümanları ile sterilize edilmektedir. Merkez Bankası'nın sterilizasyon işlemlerindeki etkinliğinin artırılması amacıyla, Nisan ayından itibaren, Bankalararası Para Piyasası'nda mevcut işlem çeşitlerine ek olarak, programlı, piyasa likiditesini önemli şekilde etkilemeyecek biçimde sınırlı miktarda ve 4 hafta standart vadeli Türk Lirası depo alım ihaleleri açılmaya başlanmıştır.

Bu çerçevede, döviz alım ihalelerine devam edilecek olması ve piyasalardaki Türk Lirası likidite seviyesi dikkate alınarak, Mayıs 2002 ayında Türk Lirası depo alım ihalelerinin sürdürülmesine karar verilmiş ve her ihalede alınacak en fazla tutar 100 trilyon Türk Lirası'ndan 250 trilyon Türk Lirası'na çıkarılmıştır.

C) Kamu Bankaları ile TMSF Bünyesindeki Bankalarla Yapılan Repo İşlemleri

Merkez Bankası, Şubat 2001 krizini takiben, Kamu bankaları ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) bünyesindeki bankaların kısa vadeli likidite

ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla söz konusu bankaları, kotasyon yöntemiyle yapılan repo işlemleri ile fonlamaya başlamıştır. Kamu bankaları ile TMSF bünyesindeki bankaların Merkez Bankası'ndan repo işlemleri ile sağlayabilecekleri fonlama tutarının üst sınırı 7 katrilyon Türk Lirası olarak belirlenmiş, ancak koordinasyon içinde yürütülen çalışmalar sonucunda söz konusu bankaların fonlama ihtiyaçlarını piyasa faiz oranları seviyesinden karşılayabilmeleri, Merkez Bankası kaynaklarından borçlanma ihtiyaçlarını azaltmalarını sağlamıştır.

8 Şubat 2002 tarihinde, Hazine, Uluslararası Para Fonu kredilerini kullanarak TMSF bünyesindeki bankalara ihraç etmiş olduğu DİBS'lerin bir kısmını erken itfa etmiş, söz konusu bankalar da repo işlemleri karşılığı Merkez Bankası'na olan toplam 3,7 katrilyon Türk Lirası tutarındaki borçlarını ödemişlerdir. Böylece, 8 Şubat 2002 tarihinden başlayarak Merkez Bankası, TMSF bünyesindeki bankalar ile yaptığı repo işlemlerini sona erdirmiştir.

Şubat 2002'den başlayarak, Hazine'nin erken itfalarının da katkısıyla, Kamu bankaları likidite durumlarının iyileşmesi sonucu, Merkez Bankası ile olan repo işlemlerini aşamalı olarak azaltmışlar ve 17 Nisan 2002 tarihinde toplam 300 trilyon Türk Lirası düzeyine düşen repo işlemlerinden kaynaklanan borçlarını ödemişlerdir.

Böylece, Şubat 2001 krizini takiben başlayan Kamu bankaları ile TMSF bünyesindeki bankaların kısa vadeli likidite ihtiyaçlarının doğrudan Merkez Bankası'nca karşılanması operasyonu sona ermiştir.

Merkez Bankası bundan böyle söz konusu bankalarla yapacağı Türk Lirası işlemlerini genel likidite düzenlemeleri çerçevesinde yürütecektir.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.